

El compostatge

GUIA D'ACTIVITATS

EL COMPOST, UN ADOB DE QUALITAT

QUÈ CAL SABER?

LES APLICACIONS DEL COMPOST

Un cop finalitzi el procés de compostatge i obtinguem compost, l'haurem de garbellar abans d'aplicar-lo, per tal de destriar aquells elements que poden haver caigut accidentalment dins el compostador, com ara pedres, plàstics, envasos o branques. També podrem destriar aquelles restes vegetals que no s'han acabat de compostar i les podrem reincorporar al compostador perquè acabin el procés de compostatge. Així tindrem un compost de textura ben fina, lliure d'impureses i fàcil d'aplicar per als diferents usos que en vulguem fer.

El compost garbellat té uns usos molt específics, diferents dels del compost gruixut. Per exemple, el compost fi el podrem aplicar a la gespa perquè pugui arribar fàcilment a terra, o bé el podrem usar barrejat amb substrat comercial per trasplantar plantes.

Per garbellar el compost necessitem un garbell d'entre 10 i 25 mm de malla. Les restes més gruixudes les tornarem al compostador i tot allò que passi per la malla serà compost afinat, a punt per a ser aplicat. Cal tenir en compte que les restes vegetals que es reincorporin al compostador no poden substituir-ne de noves (estructurant), ja que les primeres hauran perdut parcialment la capacitat d'absorbir humitat i d'aportar nutrients necessaris per al correcte desenvolupament del procés. Amb el temps, les restes vegetals recirculades s'aniran degradant i passaran a formar part del compost.

Un cop hàgim garbellat el compost, quins usos li podem donar? Si extraïem el compost al cap de tres o quatre mesos, obtindrem un producte fresc, no gaire estable, de color més clar, que alliberarà els nutrients molt fàcilment. Aquest compost el podrem utilitzar per a plantes d'horta, però haurem d'aplicar-lo força temps abans de sembrar o trasplantar. Si extraïem el compost al cap d'uns sis o set mesos, obtindrem un compost més estable, força madur, de color fosc, que ens permetrà sembrar o trasplantar just després d'aplicar-lo.

El compostatge

GUIA D'ACTIVITATS

EL COMPOST, UN ADOB DE QUALITAT

Recomanacions a l'hora de garbellar el compost

Cal apartar les restes orgàniques de la part superior que encara no s'han desfet. Es poden deixar en un carretó o directament a terra. Si es vol, abans de fer el garbellament es pot deixar assecat el compost un o dos dies perquè es garbelli millor.

Les restes orgàniques que no s'hagin compostat i que s'han apartat al principi s'introdueixen de nou al compostador, juntament amb les parts més gruixudes del compost que han quedat retingudes al garbell.

Quins materials són de ràpida descomposició i quins de lenta?

Per obtenir un bon compost el millor és utilitzar una gran varietat de materials. Com més triturats estiguin, més ràpid obtindrem el compost. És recomanable barrejar materials de descomposició ràpida amb els de descomposició lenta. La següent llista identifica els diferents materials que podem incorporar al compostador, classificats segons el seu temps de descomposició:

- **Materials de ràpida descomposició (gairebé mai els haurem de reincorporar al compostador):**
  - Fulles fresques
  - Restes de la sega de gespa
  - Fems d'animals de corral
  - Males herbes joves
  - Fruita i verdura

- **Materials de descomposició lenta:**
  - Bossetes d'infusions i marro de cafè
  - Palla
  - Restes de plantes
  - Restes de bardisses de jardí
  - Fulles perennes

- **Descomposició molt lenta (gairebé sempre els haurem d'incorporar de nou al compostador quan garbellem):**
  - Fulles seques d'arbres de fulla caduca
  - Restes de branques podades
  - Serradures i encenalls de fusta no tractada

El compostatge

GUIA D'ACTIVITATS

EL COMPOST, UN ADOB DE QUALITAT

- Closques d'ou
- Cloves de fruita seca (ametlles i nous)
- Pèls i plomes
- Pinyols de fruits i fruites (préssec, alvocat, olives, etc.)

Aplicacions en funció de la fase de maduresa del compost

- **Compost jove** (2 o 3 mesos dins el compostador, color clar). És el que ha tingut un període de maduresa curt i en el qual encara s'aprecia material que no s'ha acabat de descompondre. Alguns dels usos que pot tenir són:
  - Calçar les plantes. Això millora l'estructura i l'activitat biològica del sòl i permet retenir la humitat i protegir les arrels de les glaçades i les males herbes. Per fer-ho s'escampa el compost jove en capes de 4 dits de gruix al voltant de la planta. També el podem barrejar amb palla o amb gespa seca tallada, si en disposem.
  - Adob verd. Aquesta pràctica tradicional, molt utilitzada en l'agricultura ecològica, consisteix a enterrar el compost jove (amb restes de plantes) als camps en guaret perquè s'acabi de descompondre lentament i així aportí nitrogen al sòl i millori l'activitat microbiana. El compost s'enterra superficialment amb capes de 2 a 5 cm.
- **Compost madur** (5 o 6 mesos dins el compostador, color fosc i olor de terra de bosc). És el que ha tingut un període de maduresa més llarg i no s'hi aprecien materials sense descompondre, excepte aquells de descomposició molt lenta, com ara branques o closques d'ou o de fruites seques. S'identifica fàcilment per la seva textura terrosa i el seu color fosc. Alguns dels usos que pot tenir són:
  - Adob a l'hort o al jardí. S'escampa una capa de compost sobre el terra, aproximadament d'entre 0,5 i 4 kg per m². Un cop el tenim escampat, el podem barrejar amb els primers 5-10 cm de superfície del sòl. Amb aquesta pràctica aportarem nutrients assimilables a les plantes.
  - Adob en planter. Es barregen a parts iguals el compost madur amb terra i sorra. D'aquesta manera aportarem nutrients i un medi de creixement per a les nostres llavors.

El compostatge

GUIA D'ACTIVITATS

EL COMPOST, UN ADOB DE QUALITAT

- Adob en testos. Si volem aportar nutrients a les plantes de casa o de l'escola, podem combinar a parts iguals compost madur, terra vegetal i vermiculita o perlita.
- Adob per a arbres. Si el que volem és aportar nutrients a l'arbre, només cal que apliquem una capa de 2 cm de compost madur al voltant del tronc. En canvi, si el que volem és trasplantar l'arbre, haurem de barrejar el compost amb substrat vegetal a parts iguals i omplir el forat excavat. Quan hi col·loquem les arrels, només haurem de compactar el substrat al voltant.
- Adob per a gespa. Si a l'escola o a casa tenim gespa, podem escampar-hi una capa d'adob d'entre 2 i 5 cm. Aquesta pràctica serà ideal si el que volem és renovar la gespa o sembrar-ne de nova.
- Te de compost. Fiquem el compost en un sac de tela, tot seguit el col·loquem en un recipient amb aigua i el deixem tota la nit. L'endemà traiem el sac i reguem les plantes de l'escola amb aquesta aigua rica en nutrients.

Aplicacions en funció del tipus de sòl

La degradació, la integració i l'aprofitament del compost varien notablement d'un sòl a un altre.

- a) En sòls humits i argilosos (que es compacten amb facilitat) podem usar tant compost jove com madur, però tenint en compte les següents consideracions:
  - Compost madur: el podem barrejar sense cap problema en sòls humits i argilosos.
  - Compost jove: només l'aplicarem en superfície i mai el barrejarem, ja que les parts de matèria orgànica fresca que no s'han descompost podrien provocar fermentacions anaeròbiques, desfavorables per a les plantes.
- b) En sòls sorrencs amb pocs compostos argilosos, o bé molt calcaris o pedregosos, el procés de mineralització i degradació de l'humus és més ràpid i, per tant, necessiten més quantitats i reposicions regulars de compost, perquè drenen i lixivien molt ràpidament els nutrients i es tornen àrids amb facilitat.

El compostatge

GUIA D'ACTIVITATS

EL COMPOST, UN ADOB DE QUALITAT

Aplicacions del compost

COMPOST JOVE (2-3 mesos dins el compostador)

Aplicacions	Mètode	Propietats
Acolxat	Escampat en capes de 5 cm al voltant de la planta.	Protecció contra glaçades, sequeres i males herbes.
Adob verd	Capa de 2-5 cm enterrada superficialment (guaret).	Aporta nitrogen i altres nutrients fonamentals.

COMPOST MADUR (5-6 mesos dins el compostador)

Aplicacions	Mètode	Propietats
Adob: hort/jardí	Barrejats amb els primers 5-10 cm de capa del terra. 0,5-4 kg per m ² .	Aportació de nutrients assimilables per a les plantes.
Adob: planter	Barrejat a parts iguals amb terra i sorra.	Aportació de nutrients assimilables per a les plantes.
Adob: testos	Barrejat: compost, terra vegetal i vermicultita o perlita a parts iguals.	Aportació de nutrients assimilables per a les plantes.
Adob: arbres	Trasplantament: barregeu a parts iguals el compost i la terra vegetal, compacteu el substrat al voltant de les arrels i trepitgeu per evitar espais buits.	Aportació de nutrients assimilables.
Adob: gespa	Escampeu una fina capa d'entre 2 i 5 cm per damunt la gespa.	Renovació de la gespa. Sembra de la gespa.
Te de compost	Fiqueu el compost en un sac i deixeu-lo en aigua una nit.	Líquid fertilitzant.